

BRÖDTEXTEN

Nr. 1 / 2024

Ansvarig utgivare

Anne Appelblad

Redaktör

Dan Nilsson

Redaktion

Anne Appelblad
Dan Nilsson
Dante Fredriksen
Malin Smith
Mattias Hedberg
Mia Sutila
Nathalie Bertilsson

Formgivning

Dan Nilsson
Dante Fredriksen

Foto

Dante Fredriksen

Omslagsbild

Anne Appelblad

Innehåll

Ledare Platsens betydelse	3
Reportage Skrivarhusen 2023	4
Dikter Magnus Grehn	7
Novell Der endene møtes	8
Dikter Linus Lekander	11
Novell Vit sparris	12
Novell Blodtext	14
Prosalyrik Mellan fingrarna	16
Dikter Colm Ó Ciernán	18
Novell En vanlig morgon	20
Dikter Joakim Becker	22
Dikter Richard Thörn	23

Brödtexten ges ut av
Jönköpings litteraturhus

Tidningen finns även digital hos
www.jonkopingslitteraturhus.se

Material & frågor
brodtexten@jonkopingslitteraturhus.se

Platsens betydelse

När katedralen Notre Dame i Paris brann 2019 ansågs det vara en nationell katastrof. President Emmanuel Macron lovade att allt ska återställas och vara färdigt till OS 2024. Idag räknas katedralen till ett av den gotiska arkitekturens viktigaste verk. Men det har inte alltid varit så. Under franska revolutionen tog man och smälte ner alla värdefulla metaller som fanns i katedralen. När Napoleon hade tagit makten återlämnade han katedralen till katolska kyrkan och krönte sig själv till kejsare där. 1831 skrev Victor Hugo romanen *Ringaren i Notre Dame*. Romanen utspelar sig på 1400-talet och katedralens gotiska arkitektur passar väl in i berättelsen. Romanen har fått ett långt liv i många olika versioner. Det har blivit långfilmer, musikaler och inte minst två animerade Disneyfilmer. För den som läst romanen är förstas tanken på en uppföljare svår att förstå. Slutet i romanen inbjuder inte till gulliga uppföljare. För katedralen var förstas romanen viktig. Det skapade en bild och en berättelse av platsen i det allmänna medvetandet. Att bilden är fiktiv spelar egentligen ingen roll. Många är vi som besökt katedralen och tittat efter spår av Quasimodo och Esmeralda som om de var verkliga personer.

Ibland känns det som att minsta tätort har en egen deckarförfattare som gestaltar varje hus, sten och lokala original. Men det är kanske inte alls så utan bara de kommunala turistbyråernas ”placebranding”. Ur ett författarperspektiv är det mer intressant att skriva om något som inte är så känt för allmänheten men som författaren känner till väl. Platsen är viktig på många sätt.

Den kan vara anledningen till att vi ser en film eller på något annat sätt försöker fördjupa oss i en plats historia, geografi och berättelser. Jag minns själv att jag inför en resa till New York gjorde ett blandband med musik om eller med anknytning till New York. Allt för att öka upplevelsen av resan och öka uppladdningen inför den.

När man diskuterar litteratur och Jönköping så är det framför allt två personer som dyker upp: författaren Viktor Rydberg och konstnären och sagoillustratören John Bauer. Bägge är intressanta på många sätt och det är inte bara tomtar och troll som de sysselsatte sig med. Det behövs nya berättelser från orten, och genom att öka variationen på berättelserna ökar även möjligheterna till att författare kan bli publicerade.

Vi gör nu en nystart av Brödtexten. Den har tidigare existerat som medlemstidning för medlemmar i Jönköpings litteraturhus och nu räknar vi detta som nummer ett av tidskriften. Namnet Brödtexten är förstas en blinkning till det historiska faktum att typograferna tjänade ihop till brödfödan tack vare den löpande texten de satte. Det var inte rubriker och annat de fick betalt för.

I Jönköping har det länge funnits ett behov av att lyfta lokala författarskap. Att ge etablerade och ännu inte etablerade författare och skribenter möjlighet att bli publicerade och lästa. Tidskriftens innehåll är litteratur i olika genrer, reportage, analyser och recensioner.

Dan Nilsson

Björn Kohlström, Andrej Walden

Årets festival bjöd på 70-talets Rinkeby, besvärlig kärlek, bonuspappor, mytologiska väsen och tillbakablickar med Carl Johan De Geer.

Den 18 november slog portarna upp för den årliga festivalen, Skrivarhusen, som anordnas av Jönköpings litteraturhus. Det skrivna ordet kan ibland underskattas, inte minst för att skapandet sker lite i det fördolda. Om du läser det här är du förmodligen själv en läsare, och kanske till och med en aspirerande författare. Den här festivalen är för dig, och för alla som någon gång fått en hjärtkramande upplevelse av att ha stupat handfallen rakt ner bland raderna i en bok.

Med endast en handfull eftertraktade platser att tillgå tillägnades första halvan av dagen åt en workshop med Elisabet Norin, författare och skrivpedagog. Hon står bakom titlar som *Tre enkla regler* finns inte. En romanskola och I textens rum - om konsten att skriva.

Kvällens program gav plats för givande och stundtals skratframkallande författarsamtal.

Moderatorerna, som fick den röda tråden att vira sig både ett och två varv, var litteraturkritikern Björn Kohlström samt konsthallschefen och före detta frilansjournalisten Johanna Linder.

Först ut var Elise Karlsson med sin senaste roman *Det finns liv här*. Karlsson är inte bara författare utan även förläggare hos Norstedts Förlag. Att jonglera eget skrivande med att samtidigt läsa andras verk i sin roll som förläggare, utan att låta det färga av sig på hennes egna texter, ger en imponerande bild av hennes strukturerade förläggarroll. Karlssons första roman *Fly* var experimentell och som många aspirerande författare så lekte hon mycket med ord och anonyma karaktärer där två av karaktärerna bland annat fick heta Eva ett och Eva två.

Det finns liv här är däremot av helt annan karaktär och är inledningen till en romanserie som utspelar sig i Rinkeby, där hon själv är född och uppvuxen. Första boken utspelar sig under 70-talet och eftersom Karlsson själv inte har upplevt denna era, med ordet frihet i fören, så hämtade hon mycket inspiration hos sin mamma. Hon har även andats in atmosfären genom filmer och erkänner att mycket av inspirationen har hämtats och skapats från musiken. Hon vill skildra Rinkeby genom en rad olika karaktärer som under den generationen skapade

en gemenskap som de kanske själva inte var medvetna om just då. För stunden arbetar hon på den andra boken i serien som kommer att utspela sig under 80-talet, en era Elise själv har upplevt och därför kommer hon kunna plocka bilder ur sitt eget minnesarkiv.

Senare tog författaren Ida Linde vid och berättade om sin nya roman *När man sparkar på en hund* som är en fristående fortsättning på Norrut åker man för att dö. Linde debuterade med diktsamlingen *Maskinflickans testamente* under 2006 och har sedan dess gett ut flertalet romaner och samlingar.

Det här med döden blev snabbt ett ämne som stod till grund för samtalen med Linde som menar att skriva om döden är att försöka säga något om kärleken. Med döden kommer många underförstådda konsekvenser som det kanske mer sällan pratas om. Död och kärlek vandrar tätt intill varandra.

Kärlek är stort och komplext och grenar ut sig över många bäckar och dalar. Inte sällan målas kärlek upp som något genomgående vackert, men

det kan även göra ont när knoppar brister och ibland är det rentav besvärligt att älska någon, särskilt när den där kärleken inte gör gott.

I *När man sparkar på en hund* pulsar Linde runt bland bekanta marker och ansikten, men även nya. Inuti kärlek och vanlig humanitet så har också förlåtelse en grundläggande inverkan på livet. Vare sig du ger eller blir given förlåtelse så är den inte alltid så lättflytande. Men utvägen, menar hon, den har vi iallafall gemensamt.

Många är bekanta med Andrej Waldens debutroman *Jävla Karlar*, som vann Augustpriset senare under 2023. Waldens debut går under begreppet roman, men grunden till historien har han hämtat från sin egen uppväxt.

Berättelsen om sju pappor på sju år skuggas av ett mörker som kanske är bekant för många men också så långt bort. Det är viktigt att kunna skratta i mörkret, säger han. Trots att det är en roman och inte självbiografi så vill Walden poängtera att allt märkligt är sant. Många har skattat mellan sidorna av boken och hans berättarteknik är inte helt utan

Björn Kohlström, Elise Karlsson

baktanke. Att få människor att skratta och gråta inom loppet av några minuter lirkar upp något inombords, och rent instrumentellt gör det att folk blir mer mottagliga för berättelsen, menar han.

I *Jävla Karlar* skildrar Walden uppväxten som sker i vinden av hans kringflackande mamma, tanken på en pappa han aldrig har träffat och de sju karlar som genom åren ska visa sig vara allt annat än fadersgestalter att se upp till.

Det finns dock ingen bitterhet för det som har

varit och Walden medger att han har fått en viss ömhet för några av karaktärerna som kanske inte ens förtjänar det, och det menar han kommer från att han nu själv vet hur svårt livet faktiskt är att leva.

När någon säger troll så tänker kanske de flesta på John Bauer, men

efter att ha läst Rasmus Daugbjergs roman *Troll* sträcker sig nu tankarna möjligen lite längre än så. Det går inte att undgå, allra minst för dem som har läst den, att *Troll* har en ekokritisk ådra som följer blad för blad. Enligt Daugbjerg själv är romanen inspirerad av äventyr som genre, med en smula fantasy. Den mytologiska relationen mellan troll och människor sår fröet för berättelsen och även om Daugbjerg vill att boken ska kunna användas som verklighetsflykt, som så många böcker är, skildrar den samtidigt världen för vad den är. Människor är en del av naturen men uppför sig som att vi står utanför, säger Daugbjerg.

John Bauer kom inte helt oväntat på tal och författaren berättar om den förlösande känslan av att botanisera bland böcker om troll och sedan fläta ihop det till något eget. Daugbjerg, som

”författaren berättar om den förlösande känslan av att botanisera bland böcker om troll och sedan fläta ihop det till något eget.”

Johanna Linder, Carl Johan De Geer

gått författarskola i Köpenhamn och på Biskops Arnö, menar att skrivandet i sig inte bara har en utgående effekt, utan även verkar som en inandning. Han slog igenom i Danmark med sin första roman *Rygtet*, men hans författarskap introducerades på den svenska marknaden när hans senaste roman *Troll* blev översatt till svenska. I en tid av klimatångest på varannan löpsedel slår sig Troll ner i berättarfåtöljen och ger ett mytologiskt perspektiv på hur världen ser ut.

Som avslut på kvällens program satte sig Johanna Linder ner med Carl Johan De Geer, som enligt honom själv är mannen som aldrig sätter punkt. De Geer har många titlar i sin verktygslåda men i litteraturens ära riktades fokuset på hans senaste bok *Fläckar: en roman om mig själv*.

Här får vi en inblick i samvetsqual hos en pappa som älskar att jobba och ibland sätter det före mycket annat. När man älskar att jobba så mycket att allt det andra man älskar ligger som en ofokuserad ridå i bakgrunden, och hur det här beteendet ligger skrämmande nära det han själv upplevde med sin egen pappa som ung. Gränserna för vad som är sant och inte gör sig inte tydliga och boken förblir därför en roman för den sakens skull.

De Geer är vid gott mod och har vid 85 års ålder fortfarande en genomgående arbetsglädje, en glädje, med betoning på glädje, som han själv menar är ett perfekt botemedel mot dödsångest. De Geer uttrycker även att hans goda minne inte alltid är till hans fördel utan kan ibland vara ett hinder för nya intryck att bryta igenom. Hade kvällen varit ändlös hade vi nog alla suttit kvar i den där salen än idag och lyssnat på De Geer använda sitt osvikliga minne till att dra upp historier ur trollerihatten.

Malin Smith

Dikter | Magnus Grehn

Doggerland

Sjörapporten hörs svagt –

Nidingen – bris

Hallands väderö – styv kuling

Doggers bankar – stotrm

Harpunspetsen når solens ljus

10 000 år i sediment

fiskarens hand rör vid

fortidens artefakt

Themsens biflod till Rhen

Britannien ingen ö

sammanväxt med kontinenten

i fjärran urtid

samma stjärnor över

tyskar och briter i

krigets skyttegrav

som jägarna i Doggerland

holländska trälare

med näten fulla

av mammut och

urdjur

slutet för detta land

en ö kollapsar

utanför Skandinavien

tsunamin dränker allt

Deja vu-känslan förstärks av ett

Pärlband med naturkatastrofer

Historien viskar

Jag hör mumlandet

viskandet

från historiens

platser

upp ur sedimenten

reser sig berättelserna

Der endene møtes

Novell av Nina Frydenlund

Det trekker en iskald nordavind fra Vättern. Han er fortsatt våt i håret etter å ha svømt på Rosenlundsbadet, og kulda har frosset håret til små harde istapper. Det kjennes ubehagelig på huden ned i nakken. Til tross for at han er 56 år er håret fortsatt tykt, halvlangt og mørkt blondt. Han fryser og tenker at han sikkert kommer til å bli syk. Men hva gjør vel det hvis han allikevel skal dø?

Stig knytter hendene i lommene på frakken, krummer ryggen og luter seg framover. Forsøker å få hodet til å forsvinne ned i kroppen og i ly for vinden der han sitter på en benk nær vannkanten. Munksjön ligger hvit, den har vel aldri sett så ren ut som nå, med et dryss nysnø på den mørke isen. Bare noen få brune flekker avslører åpent vann, og her leter ender og måker etter mat. Himmelen er stålgrå og det er fortsatt lyst selv om klokka er halv seks på ettermiddagen. Mars har kommet med kulde og snø, men vårens lys har ikke latt seg stoppe.

Skriftene til Emma avslører den svært hissige indre monologen som pågår. Hun er så drittlei av å høre på menn. Hun kjenner at hun kommer til å spy hvis hun må høre overbærende på en eneste type til som vil forklare henne hvordan verden egentlig henger sammen. Årsaken til sinnet heter Stefan, og er sjefen hennes. De siste to timene har hun opparbeidet en kraftig irritasjon i møte med ham og tre andre kolleger i ledergruppen, hun har akkurat forlatt kontoret. Det er rent uforsvarlig å holde dette tempoet, men hun er for langt inne i sin egen verden til at hun registrerer nysnøen som skjuler den isete asfalten. Den halvlange kåpa av dun, som hun har kjøpt fordi den er varm og praktisk, er ikke spesielt flatterende for fasongen, ser hun da hun speiler seg i vinduet utenfor Apoteket. Men det er vel et sikkert tegn på at hun har passert 40; det komfortable går før stilen?

Stig tenker på en film han så en gang hvor hovedpersonen hadde fått vite at hun skulle dø, og blitt tvunget til å velge form og innhold for sine siste uker i livet. Kvinnens største

ønske i livet var å oppleve Hawaii, og at hun ville ha med seg sin nærmeste familie.

Hva om flyet hadde falt ned på veien dit, og alle døde? Hva om hun, mot alle odds, hadde blitt kurert, bare for å finne ut at hun hadde brukt opp alt hun eide på denne ene reisen, og måtte starte på nytt? Hvordan vet vi at det vi gjør med tiden vår, er det rette?

Han hadde stappet ettertenksomt i seg siste resten av popcornet, selv om han ikke burde. Han ville i alle fall ikke brukt sine siste dager med familien.

Foreldrene til Stig er fortsatt gift, pensjonert og bor i en liten by hvor alle kjenner hverandre, men ingen bryr seg. Det skal liksom være så trygt at alle kjenner alle. Men folk holder seg for seg selv fordi alle synes at de andre er idioter. Faren hans snakker med forakt om naboen som bruker alle pengene sine på ny Volvo hvert annet år, mens huset hans forfaller. Selv holder faren hele eiendommen sin i pedantisk orden året rundt, mens bilen står i oppkjørselen og gjør skam på resten av nabolaget med sin rustne lakk og umoderne forurensende motor. Moren til Stig er skråsikker på at alle kjerringene i nabolaget snakker skit om henne bak hennes rygg, og derfor snakker hun skit om dem. Stig er nesten aldri der.

Stigs eldre bror har kone, to unger og en tredje på vei, en jobb som han hater, men er avhengig av, og aldri tid til annet enn hjem og trening. Om sommeren er roingen hans fristed, og det hender at han også får fri fra familien for å gå en runde golf. På vinteren jobber han seg manisk rundt på lengdeløpsskiene når ungene har lagt seg, og kona sitter godt plantet i sofaen med et glass vin. Han smører ikke skiene, slik at han kan ta seg helt ut på den 6 kilometer lange runden. Treningen er det som får ham til å holde ut. Stig er nesten aldri der.

Alle menn Emma har hatt et forhold til har alltid snakket til henne som at hun ikke er i stand til å tenke selv. Faren hennes, broren, studiekameraten Linus, som ble ektemann og deretter eksmann. Og nå sist; sjefen hennes. Han har samme utdannelse som henne, men har brukt år på å spisse albuene sine

slik at de kan brukes som våpen for posisjonering. Det spiller ingen rolle hva hun mener, hun kommer aldri til ordet allikevel. Er kanskje ikke hennes mening like viktig som andres? En konstant tynn pipelyd høres i begge ørene. Hun er mentalt utslitt av å tenke så mye, og sliten fysisk av å veie for mye.

– Vi vil gjøre hva vi kan for at denne behandlingen skal skje på mest mulig skånsomt vis for kroppen din.

Stig hører den milde stemmen til legen som sitter på andre siden av skrivebordet. Hun lukter av dårlig ånde og aldrende mann. Så merkelig, for hun ser da ut til å være yngre enn ham selv og definitivt en kvinne. Var det muligens han som luktet av dårlig ånde og aldrende mann? Stig nikker langsomt, men har bomull i hodet. Stig er ikke egentlig der.

Det var et og et halvt år siden dette møtet. Brevet som han holder i hånden der han sitter ved Munksjön, forteller ham at behandlingen ikke har vært vellykket. Han skal dø. Ikke i morgen, ikke neste uke. Men han skal dø, før sin tid.

– Det er MIN tur nå!

Damen som står foran Emma i køen på Apoteket er stresset, lukter svette og håret er blankt, tungt og ugredd. Emma smyger seg nærmere så hun kan lese etikettene på eskene med medisiner som legges opp på disken. Tramadol.

Oi..., tenker hun kort og kynisk.

Hun surrer litt rundt ved hyllen med kosttilskudd og slankepiller før hun smyger seg bort til hyllen med intimprodukter. Tenk at hun fortsatt synes det er pinlig å kjøpe kondomer? Hun plukker med seg en plastboks med et slankepreparat som lover at alt fett hun spiser ville skylles ut med urinen, bare hun husker å ta pillene. Hvor vanskelig kan det være?

To unge jenter i 20-årsalderen glir forbi Stig der han fortsatt sitter på benken. Jentene bærer hodeplagg og lange skjørt, men han kan se at de har bukser under og tykke vintersko som knirker i det de passerer ham. Faren hans hadde alltid irritert seg over bruken av hijab. Det var usvensk, mente han. Stig kjenner han blir varm og irritert bare ved tanken på å diskutere med faren sin. Besserwiseren som alltid har rett, og som det ikke er noen vits i å prøve å argumentere imot. Det merkelige er at alle hans egne meninger

Han smører ikke skiene, slik at han kan ta seg helt ut på den 6 kilometer lange runden. Treningen er det som får ham til å holde ut.

forsvinner i møte med farens. For Stigs del kan de gå med hva de vil av klær. Han er egentlig likegyldig til det meste faren hans har sterke meninger om. Brevet, som han holder i venstre hånd, har blitt krøllete. Hånden er fortsatt klam og kald, men han klarer ikke slippe taket i det. Kan ikke ta det ut i frykt for at det skal bli tatt av vinden og blåse av sted ut over isen. Eller kanskje blir innholdet borte, bare brevet ikke får luft og lys? Hva vil skje om han later som det har kommet bort i postgangen? Adressat ukjent?

På Systemet plukker Emma med seg en dunk med økologisk rødvin på tempranillo-druen og en flaske crémant. Nei to flasker crémant får det bli. Hun angrer på at hun takket ja til middagsinvitasjonen fra Thomas. Hun kunne så gjerne tenkt seg å bare sittede i sofaen hele kvelden med rødvin, chips og dip og binget «L-word» på HBO. Men det er så lenge siden hun har ligget med noen og det er ikke sunt å bare være i sitt eget selskap. Hun vet at om hun møter Thomas blir det garantert sex, det er et sånt forhold de har. Tinder er for tapere eller unge typer som er ute etter modne kvinner. Ingen av delene er hun det minste interessert i. Hvem vil vel føle seg gammel og erfaren? Hun kommer på at hun har glemt å kjøpe strømper, banner høyt og går tilbake mot Coop før hun hutrende tar korteste veien hjemover, via bryggen langs Munksjön.

Stig legger merke til henne da hun runder hjørnet ved restauranten lenger bort på brygga. Hun har øynene festet på mobilen, og ser derfor ikke den gamle damen med rullator som er på vei rundt det samme hjørnet, men i motsatt retning. De krasjer inn i hverandre, mobilen hennes faller i bakken og den gamle damen roper. Sikkert mest fordi hun blir redd, hun er i alle fall ikke skadet. Den yngre av kvinnene plukker opp sin mobil, unnskylder seg og haster videre i hans retning. Han ser at hun drar hetta på kåpa over hodet og krummer nakken mot den kalde vinden. Med ett står hun ved hans benk: – Kan jeg sitte her litt?

Idet Emma går fra Coop, piper det i mobilen. Det er Thomas. Han må avlyse kveldens treff da han har begynt å hoste og ikke vil ta sjansen på å smitte henne. Hun banner, men denne gangen inni seg. Sur og lettet på samme tid. Hun runder hjørnet og

går rett på en gammel dame med rullator og pels. Mobilen faller i bakken og hun ser at displayet er sprukket da hun plukker den opp. Hun unnskylder seg og går videre i den iskalde motvinden. Nå som hun ikke lenger har kveldens date å se fram til bryr hun seg heller ikke om frisyren, og drar hetta på kåpa over hodet. En mann med halvlangt hår som ser ut som det er frosset til is, sitter på en benk.

Hvorfor i all verden sitter han her med vått hår i denne kulda? tenker hun.

- Gikk det bra?
- Hva mener du?
- Hun ser spørrende på ham.
- Jeg så du gikk på den gamle damen der borte. Han peker med hodet.
- Det så ut som at mobilen din fikk seg en trøkk?
- Jo, det stemmer, svarer hun.

Hun leter etter noe nede i vesken, og da hun drar opp mobilen for å vise ham sprekkene i displayet, faller pakken med kondomer ut og blir liggende rett foran de spisse skoene hans. Han bøyer seg ned, drar hendene opp av lommen og plukker opp pakken. Han ser fort på den og merker at han blir raskt rød i ansiktet.

- Du mistet noe! sier hun og peker.

Det hvite papiret, som ser ut som et brev, blir tatt av vinden og dras langs bakken mot kanten av brygga. Hun springer for å forsøke å fange det, men et drag med nordavind tar et godt tak i papiret og lar det seile ut over sjøen, før det lander på en brun flekk på isen.

- Oi shit! Håper ikke det var noe viktig?

Hun kikker på ham der han står med is i håret og en pakke kondomer i hånda. Han rekker henne kondomene fort, som

om han har brent seg. Hun griper den like fort og gjemmer den i den store vesken.

- Neeei, det var ikke noe viktig, sier han sakte og fraværende mens han ser papiret bli bløtt.

To ender og en måke ruser til og sliter i det som om det var en saftig brødbit.

- Kan du gjøre meg en tjeneste? spør hun mens han står og ser fortapt ut i blikket.

- Hva sa du?

Han våkner til og ser på henne med øyne som enten er fulle av tårer, eller er påvirket av den kalde vinden.

- Kan du være så snill å ringe meg, så jeg vet at telefonen min funker?

Han drar opp sin egen mobil, hun taster inn sitt nummer på den og trykker på grønn knapp for oppringing. Et signal høres fra veska og det vibrerer lett. Hun plukker opp telefonen og trykker på grønn knapp for å svare. Ingen respons. Hun forsøker igjen, men skjermen reagerer ikke. Hun trykker på rød knapp og signalet brytes.

- Faen også, det er jo typisk, mumler hun, og skjemmes for at hun banner så høylytt.

- Jaja, nå har du nummeret mitt, sier hun og smiler og blunker.

Stig blir rød i ansiktet igjen.

- Ha en riktig god helg, sier hun og legger telefonen i jakkelomma.

Han ser etter henne der hun går med risikabelt raske steg på isen. Han setter seg på benken igjen. Hans egen telefon holder han i hånda. Nummeret hennes ligger fortsatt på skjermen. I et for ham uventet impulsivt innfall, trykker han forventningsfullt på den grønne knappen. Signalet låter lenge, før det blir opptatt.

Dikter | Linus Lekander

Innersta kretsen

En liten djävul trevar efter muskelfästet väntar på sin chans att spanna åt min nackrosett fingrar som inte gör sig någon brådska Han vet att vi tids nog tar hissen ner till infernots frusna nionde krets där hundra munnar munnar på förrådares skelett Jag minns inte varför jag förtjänar det straffet men om det står i proportion till sveket måste jag ha varit en djävul själv

Dadbod

Jag tränar alldeles för mycket för att vara fast i en före detta ätstörds dadbod och få hurtiga råd om att jag borde börja träna Jag vet att jag borde Jag börjar och börjar men jag börjar alltid om avbruten av nya värkepisoder av diskbräcksskrämmor och självtvivel på om jag varit övermodig eller inte modig nog med mina sjukgymnastiska övningar som ska göra allt bättre i längden Jag är så innerligt trött på i längden på att hasta mot ett tillstånd jag aldrig kommer befinna mig i på det eviga lirkandet med en kropp som inte vill mig väl

Järtecken

Hon ser på mig med ögon fulla av hågkomst minns den förra utslagningen minns trettio spyor gallskriken den stängda dörren Jag har haft de ögonen innan hon fick dem av mig redan väl uppövade i konsten att avläsa samma tecken det förstulna blundandet besvärade små nackstretchningar och illamåendeåspningar

Hon ser på mig med dessa ögon och kan inte annat än se skrällen återspeglas i mina Tänk om hon också

Har du skrivit en kalasbra novell?

En litterär analys?

Eller varför inte några sjudundrans bra dikter?

**Skicka till brodtexten@jonkopingslitteraturhus.se
så kanskje de kommer med i nästa nummer.**

Läs mer på [Jönköpings litteraturhus webbplats](http://Jonkopingslitteraturhus.se).

Vit sparris

Novell av Mia Sutila

Efter den 20 minuter långa tunnelbanefärden då hon nästan somnat klev hon av vagnen på West 80th Street och hörde ”Mind the gap” innan hon satte fötterna på plattformen. Bredvid sig på bänken i tunnelbanevagnen hade hon under första delen av färden haft sin vän Dave som lutat sitt huvud mot hennes axel. De hade pratat om nattens pass på Webster hall där de stod i baren som barmaids och hällde upp öl ur tappar i stora glas. En mängd färgstarka personer och många stammisar hade dricksat bra den här kvällen. Mimi och Dave var nöjda och planerade helgens utflykter som dricksen skulle komma att bekosta. Dave hoppade av vid West 40th Street och gav en slängpuss till Mimi innan han klev av vagnen. Hon följde hans rygg i den svarta blanka jackan och den tjocka bruna hårmanen när han gick mot trapporna.

På väg upp från tunnelbanan drar hon upp luvan på sin marina munkjacka över den blonda flätan och den blåa kepsen. Det var skönt att kliva ut i den krispiga kylan. Nedanför trapporna till det Brown Stone där lägenheten ligger stannar hon till vid den lilla bodega som ägs av en puertoricansk familj. Hon öppnar dörren och hälsar på Eduardo som sitter på en hög pall bakom kassan och läser New York Times, hämtar en Snapple Peach ur kylan och småpratar lite samtidigt som hon betalar för den. Går uppför trapporna, öppnar den tunga ytterdörren i porten och glider in i den lilla entrén. Till vänster om sig har hon brevlådorna, lite reklam sticker upp ur hennes men hon lämnar den för att istället fortsätta uppför trapporna. Räkna i vanlig ordning trappstegen och njuter av doften från tvättstugan dit dörren måste stå öppen. På sitt plan letar hon efter nycklarna som hon lagt i fel ficka i ryggsäcken igen och är äntligen hemma. Hon drar av sig kepsen, munkjackan, toppen och byxorna. Löser upp den långa flätan och kliver in i duschen. Väl ute ur duschen virar hon det blåa badlakanet runt sig och lägger sig på sin futon. Mimi tänker på händelser och människor som hon har talat med under kvällen. Trots att hon är trött har hon svårt att varva ner. Hon zappar på tv:n och börjar titta på

filmen *Alive* om ett gäng ungdomar i ett rugbylag som störtar i Anderna under en flygfärd. Överlevarna i kraschen är till slut tvungna att äta sina avlidna kamrater för att överleva. Mimi somnar till den makabra utvecklingen för de stackars överlevande.

Dagen efter vaknar Mimi av att telefonen ringer. Dave undrar när de ska ses för att ge sig ut till Coney Island. De är lediga i två dagar och planerar att spendera dessa med promenad och läsning på stranden. Trots kyliga kvällar och nätter är dagarna fortfarande ljuvliga i september. På väg mot stranden smiter Mimi åter in på bodegan och köper grillade kycklingvingar, grönsakssoppa i behållare och mer Snapples. Dave möter upp och de åker med ett A train mot Coney Island.

På plats brer Dave ut sin stora tjocka filt och de slår sig ner på sanden. På stranden syns knappt en själ. Någon enstaka person dyker upp i horisonten. Dave tar upp sina serieböcker ur sin gröna ryggsäck och Mimi plockar fram sin bok. De dukar fram picknicken och njuter av att vara på plats. Mimi öppnar behållaren med soppa och stannar till. I soppan guppar vit sparris runt, det ser ut som två fingrar och Mimi kommer genast att tänka på nattens film *Alive* och börjar först fnissa högt, lite trött fortfarande, tårar av skratt rinner och hon överlämnar soppan åt Dave. Genom skrattet försöker hon berätta vad hon associerar till och säger att Dave får soppan.

Många år senare kliver Mimi in på biblioteket i ett annat land, i den lilla staden där hon nu bor, för att träffa sin dotter och besöka bokmässan som är i full gång. Dagen innan förberedde hon middag som hon och dottern ska laga när de kommer hem till henne efter bokmässan. En middag bestående av persiljebiffar, rotsaker och sås. Som extra lyx köpte hon vit sparris som de inte äter speciellt ofta. Hon kan inte ens komma ihåg när de sist åt vit sparris. Efter att ha minglat runt på bokmässan under flera timmar bestämmer de sig för att låna hem en film att mysa till på kvällen efter middagen. Dottern försvinner iväg mot filmhyllorna. Mimi

dröjer sig kvar vid hyllorna för sömnad. Innan hon har hunnit därifrån möter dottern upp henne och säger att hon hittat en film hon länge velat se, den heter *Alive*! Mimi börjar skratta och berättar om middagen hon förberett och när hon som ung såg *Alive* och om grönsakssoppan med vit sparris som hon överlät åt Dave.

De skrattar åt sammanträffandet och lämnar biblioteket för att njuta av sin sparrismiddag och filmen *Alive*.

Recept | Koka vit sparris

Ingredienser 2 port.

100g vit sparris
1dl vatten
0,2 tsk salt
0,2tsk socker

Gör så här:

1. Skär av ca 5 cm längst ner på varje sparris.
2. Skala sparrisen med en potatis- eller sparrisskalare.
3. Koka sparrisen i vatten med salt och socker 10–15 min, beroende på sparrisens tjocklek.
4. Ta upp sparrisen med tång och lägg den i iskallt vatten för att avstanna kokningen. Värmen på nytt eller ät den kall med olivolja.

Blodtext

Novell av Johanna Sernelin

”Jag har ett manus till dig.”

”Ehm ...” Förläggaren tittar på mig med ett jagat uttryck, något verkar irritera blicken. Asfaltspartiklar kanske, från trafiken.

Vi står på trottoaren, omvärlden pressar sig på.

”Jag tar inte emot manus på det här viset. Du får mejla. Uppgifterna finns på hemsidan.”

Han sträcker sig efter porten in till den anrika byggnaden. Vackert utmejslade stenar, en tung dörr i mörk ek. Rikedom och kultur som möts, men som jag inte tänker huka mig inför.

Jag hör hemma här. I den här höga byggnaden med marmorgoly, kristallkronor och skrytsam takhöjd.

”Jag vill personligen lämna manuset. Till dig.”

Förläggaren veknar något. Kanske för det blöta stänket som glittrar till i mina ögon. Jag känner dem som salta småbåtar, knappt förtöjda i sin hamn.

”Okej, tack.” Han räcker fram handen. Klockan skymtas innanför rockärmen i ullvävd mix.

Jag håller buntan i min famn. Kyliga januarivindar sveper in och stryker sig längs nacken. Nytt år, nya möjligheter. Det är nu jag blir antagen, blir en riktig författare. Bara det är värt att låta tårarna slita sig och bli ett med stormen.

”Jag följer med in”, säger jag och kramar pappersbuntan. Där i finns alla nätter, tidiga morgnar, frånvaron när sinnet inte förmått delta i omvärlden utan befunnit sig i orden. Orden som ska få betyda så mycket. ”Som sagt, jag vill personligen lämna över manuset. Där inne.”

Han drar djupt efter andan – precis som klyschan. Så kan jag inte uttrycka mig. Bättre kan jag. Han drar in luft genom halvöppen mun och blåser upp bröstkorgen, men andetaget fastnar. Som om han kommer på att inte släppa ut den allt för ljudligt när jag står nära. En sådan oartighet anstår honom inte. Han ler istället, rättar till de runda, sköldpaddsfärgade glasögonen. En kort nick. Utandningen som ändå lämnar kroppen är utspädd med irritation, men som han försöker att inte ge sken av.

”Och ditt namn var?”

Jag säger det. Namnet som kommer stå i stora bokstäver på omslaget. Jag har idéer för det också, men tänker ta en sak i taget. Texten först.

”Den här vägen.” Han visar mig in i en rymlig entré som leder till fler dörrar, utrymmen, andra företag.

En trappa upp finns pardörren med spröjs och traditionella speglar för ett mönster som skapar en pampig entré. Förlaget och dess logga ingraverad på en skylt i guld. När han håller upp ena dörren kittlar rysningarna ryggraden.

Jag får följa med in på hans kontor. Han hänger av sig rocken och sträcker sig sedan efter manuset. Det är bra att han är ivrig, för den blivande boken är förstås mycket bra. Banbrytande, till och med. Mitt stora genombrott.

Rummet är fullt av bokhyllor med böcker. Men också högar med papper, pärmar, lappar, block. Datorskärm och tangentbord. Skrivbordslampan lyser. En svag doft av sandelträ, utbrunnet ljus och ... hopknycklade pappersark.

”Ska du inte sätta dig?” frågar jag.

En långsam blinkning, läpparna hoppessade. Ett hummande. Han sätter sig i kontorstolen bakom skrivbordet. Det massiva i mahognyfärgad bets, bordsskivan i skinn. Oergonomiskt, men det passar den hundraåriga bygganden och den dyra adressen.

Jag går fram mot besöksstolen. Låter den ytliga andningen undslippa min strupe i allt snabbare takt. Som ett hungrigt djur är varje andetag på jakt efter det den sökt så länge – läs och bekräfta mig.

Han sträcker fram handen igen. Jag räcker över pappersbuntan, men dröjer en sekund för länge med att släppa. Vi håller i det på var sin sida skrivbordet. En rynka mellan hans ögonbryn. Jag släpper. Han höjer istället på ögonbrynen och ser ut att nicka åt något bakom mig. Jag vänder mig hastigt om. Ser bara dörren, den är stängd. Jag drar ut besöksstolen och sätter mig.

”Eh ... tack, jag ska läsa och återkomma.”

Jag sitter kvar. Behåller ögonkontakt längre än vad som kanske är brukligt.

Är det i detta rum som drömmar dör? Ett fåtal

får spira. Min ska vara en av dem. En snödroppe som pressar sig upp ur den frusna snön. Som trots vintervinterns kyliga andetag ändå vågar sträcka på sig.

”Alltså ...” Han fingrar på skjortkragen, de två översta knapparna är inte knäppta, blottar hans hals.

”Jag går inte härifrån förrän du har läst.”

”Eh ...” Han harklar sig. Igen. Kanske ett ticks han har. ”Det är ju ganska många sidor.”

”Tvåhundrafemtiofyra”, informerar jag, 80085 ord.

Kanske uppfattar han desperationen, eller begåvningen, när den är precis framför honom. För han börjar i alla fall att läsa.

Jag river på en nagel. Det lilla som är kvar av den. Om jag inte är upptagen med att skapa något, har jag fullt upp med att istället förstöra. Om destruktivitet hade ett ansikte, skulle det vara mitt. Därför måste jag skriva. Omvärlden behöver också få se det. Jag kör ner handen i jackfickan, fingrar på föremålet som ligger där i. Lite hårt och kantigt.

Medan han läser vill jag borra in min blick hans huvud. Han som är Gud, som får bestämma vad som är för resten av världen att ta del av. Förläggaren är en förklädd Caesar, kejsaren, som genom en gest: tummen upp, eller ner, benådar ett liv, eller beordrar död.

Han bladdrar, allt för fort. Tittar på sin handledsklocka. Men tid och rum existerar ju inte.

”Jag ... eh. Det är intressant.”

Jag nickar, lutar mig framåt. Skinnsitsen knarrar under min vikt, klibbar lätt mot byxorna.

Harklingen igen. Blicken i manuset. Vita papper med svarta, värdefulla bokstäver på. Jag drar mig längre och längre ut på stolen.

”Även om du uppenbart är väldigt uthållig. Jag menar talangfull. Vet jag inte om vi två ... om du passar på det här förlaget. Det är inte så här det går till, du får faktiskt...”

Jag ställer mig upp. Drar handen ur fickan.

Han ryggar bakåt, men hinner inte resa sig innan kniven spinner i en perfekt halvcirkel. Jag skulle beskriva det som en missil som söker sitt mål och träffar. Snittet tar inte djupt, men tillräckligt, för huden på halsen är tunn, och kroppspulsådern är dragen där. Den som i en rytm förser honom med liv trummar fortfarande i en desperat sång.

Blodet kommer i kaskader med hjärtats alltmer stressade slag. En refräng, men som ingen tar emot. När huden är snittad far istället den röda, kladdiga sången ut över skrivbordet. Blodar ner de vita arken. Mitt manus. Den Stora Romanen. Det som

var dialog, scener, brödtext, har blivit blodtext.

Den våta melodin träffar mig också. Jag märker det på underläppen, som smakar sockrad metall. Först ljummen, men svalnar snabbt. Som tårar.

Halsartären som försörjer hjärna och kropp med syresatt blod är snart utan jobb.

Det här är vad anonyma och automatiserade standardrefuseringar gör med en.

Jag lutar mig bakåt, betraktar skärmen framför mig och mejlet som precis trillat in:

Tack för att du skickat in ditt manus.

Tyvärr måste vi tacka nej till erbjudandet om utgivning. På grund av begränsade resurser kan vi dessvärre inte ge någon individuell kritik. Vi önskar dig lycka till på andra förlag!

Han som precis gett mitt manus tummen ner skulle kunna sitta på ett kontor vid ett gammeldags skrivbord, högt i tak, med harklingar nära till hands och med runda glasögon över näsroten. Eller vad vet jag. Dessa fasansfulla, anonyma manushögar ... Vem tar emot dem?

Det här är vad anonyma och automatiserade standardrefuseringar gör med en. Nästa gång ska jag skriva ut manuset, besöka förlaget och personligen lämna över det. Och jag går inte därifrån förrän förläggaren läst.

Mellan fingrarna

Prosalyrisk text av Sofia Thrane

I skivspelaren och fönstret – den allra ljusaste platsen.

Vi har kommit tidigt på morgonen. Det är det enda sättet. Väntar man en bit fram på förmiddagen är det kört. Minusgrader i natt för första gången. Röken står i plymer kring våra munnar. Alla fönstren i området nedsläckta, gatlamporna har arbete att göra ett tag till.

Radhuset på Flyktvägen 3. Adressen som skvalpar runt i oss. Vad händer på Flyktvägen 3 just nu, kan vi tänka, mitt i något vardagligt. Hur mår han idag? Och så måste vi vifta bort den, tanken, gå vidare med vad vi sysslade med när den kom. Det är så lätt att bli paralyserad.

Vi vill att han ska vara klar. Att han förstår vidden av det som sker. Att budskapet går ända in den här gången.

Hur länge har han bott här? Klagomålen har varit många. Vi känner till dem. Vi har hanterat dem. Skräpigt på tomten. Lukten från spisplattan han glömt stänga av. Oväsen långt in på småtimmarna. Skivspelaren som snurrar ändlöst. And now I wanna be your dog. And now I wanna be your dog. Intill växthuset på baksidan, solstolen han alltid somnar i.

Vi har pratat ihop oss. Förberett och läst på. Bestämt vem av oss som för vår talan. Vi måste stå enade. Någon annan lösning finns inte. Allt vi provat förut har blivit till ren och skär dynga.

Planen: att samlas i vardagsrummet. Han i mitten. Vi runt omkring. Men vi ska inte stå upp, det får inte blir för hotfullt. Därför är vardagsrummet så bra, där kan vi sitta utspridda. I fåtöljerna, på golvet utmed väggarna. Och han, i soffan vid

Det är kyligt men vi fryser inte. Vi har klätt oss väl. Öppnar han inte har vi med oss nycklar.

II Det här är en intervention, säger vi.

Håkan ser förvånad ut. Nyvaket tufsig i dörröppningen. Vi vet att han inte sovit många timmar. Vi vet att han somnar som en klubbad säl på kvällen men sedan sover oroligt, som om någonting oavbrutet rycker och drar i honom. Att han aldrig känner sig utvilad när morgonen kommer.

Vi kliver in och tar inte av oss skorna. Som för att göra en markering. När vi ångrar oss har vi redan följt efter honom ut i köket. Han skrattar. Joxar med kaffeburk och filter. Nyper ett gulnat blad från en trasslig pelargon på fönsterblecket. Vad är det ni gått och fått för er? Det är för ditt eget bästa, Håkan, säger vi. Han kisar under taklampan. Satan vad vi kisas genom åren, tänker vi. Kisas, skarvat, slätat över. Vi kan dina tricks, säger vi. Det är ingen idé att du försöker. Du kan inte fortsätta så här. Nu får ni väl ta och ge er, säger han. Knäpper med nageln mot diskbänkens stål. Ska det va' nånting till? Men han har förstås inget hemma. Han har aldrig något hemma.

Vi går till vardagsrummet Håkan, säger vi. Nej, säger han och slår sig ner vid köksbordet som är fullbelamrat med dahliaknölar. Han har alltid hatat att kallas Håkan av oss. Pappa, ni kan väl säga pappa. Farsan går också bra. Eller pappsen.

Du har berövat oss vår barndom, säger vi. Det är färdigt med det nu. Vi orkar inte mer.

Kom nu så går vi till vardagsrummet.

Håkan sitter kvar där han sitter. Köksstolen tummad med fula feta märken på den i grunden vita stolsryggen. Vi står upp. Vi har glömt att vi inte ska stå upp. Vi är på Flyktvägen 3. Vi har skorna på.

III

Vi väntar på att allt ska braka loss. Vi är här för att genomföra alla tidigare inställda uppror. Det säger vi inte. Vi säger att vi inte längre kan se mellan fingrarna.

Håkan suckar. Stryker handflatorna över bordsskivan. Dahliaknölar ligger där, renborstade från jord. En trave papperspåsar till vinterförvaringen. Utanför ljusnar det långsamt. Köksfönstret som vetter mot baksidan. Solstolen med ett frostlager på dynan, ännu står den lutad mot växthuset.

Den tunga doften av tomaterna därinne. Jag tänker på den. Gula, gröna, röda, ovala, stora, runda, små. Solvarma tomater, eller höstligt svala. Rubiner, kallade han dem. Eller om det var oss? Mina små rubiner.

Svart själ, gröna fingrar. Det är sådan han är, Håkan.

Jag minns inte när vi började säga Håkan.

Men vi accepterar inga förmildrande omständigheter. Inte nu. Vi är bestämda.

Vi kliver fram och öppnar skåpsluckan under diskbänken och våra skor lämnar slaskiga spår på golvet. Se här, säger vi. Jim Beam, Jack Daniels, Monkey Shoulder, Yellow eye och Saint James. En flock pirater. Hela köket ett gömställe för pirater. För att inte tala om badrumsskåpet, vitrinskåpet, garderoben i hallen. Nattygsbordet, strumplådan, proppskåpet, städsåpet. Högst upp bakom sköljmedelsförpackningarna i tvättstugan. Baksidan av Barbiehuset.

Inte växthuset.

Flyktvägen.

Du kommer inte att få träffa barnbarnen, säger vi. Om du inte gör som vi säger. Det blir inte heller några pengar.

Han säger ingenting. Vilar huvudet i händerna. Ingenting brakar loss. Gatlamporna släcks utanför med ett litet knäpp. En knappt märkbar förändring i det sken som letar sig in.

Pappa, säger jag.

Montering av betydelser

aspekterna av mitt hus
inredningen är inte klar
överallt
behövs detaljer
den där saken annorlunda vad nöjd jag
skulle bli
få lite mer ordning i garderoberna
få upp den nya färgen på väggen
det säger verkligen vem jag är
vad dom fixar på en minut på tv
skulle ta en vecka och en dag att förklara
detaljer måste skaffas för att jag ska känna
mig fri
för dom där bra känslorna för lycka
by all the talk around the coffee table
vi borde bli så inspirerade av tidningar
av allt prat runt soffbordet
så mycket inspiration för att bli olycklig
avundsjukt
adequacy

jag vill också vandra omkring i fulländning
mitt hem en utskuren verklighet på väg
vi kommer när som helst börja laga mat
i vårt kök tillräcklighet
behöver bara lite mindre tid på jobbet
alla gäster och fester som ska has
sen börjar det verkliga livet
alla dessa platser och saker
med en liten bit av missnöje

Verandor

bara för att bevisa att det finns annat
att göra
hösten stannade upp för en dag för att dricka
portugisiskt vin
ta en fika på det vanliga stället på ett annat sätt
göra nya saker som yoga fotografera
och plantera
sitta på verandan med en katt diskutera
Byung-Chul Han
enkelheten i viktiga ögonblick
meningen med död och kärlek
att en ande skulle visa sig:
att skala en apelsin tillsammans i
Barcelona skulle förändra allting
att Eros bringar plåga
att släppa taget bara är möjligt
genom att skriva den rätta dikten
vid rätta tillfället
med den rätta personen
att stora vackra gester och händelser
bara är föreställningar för att dra till sig lycka
att vi är tränade att vara
den där fantastiska människan
i det där fantastiska ögonblicket
som betyder så mycket
att de stora ögonblicken verkligen är i små saker
att du bara vill vara dig själv
vi som barn sitter på marken
tittar på myrornas värld

En vanlig morgon

Novell av Dante Fredriksen

Som vanligt vaknar jag precis innan klockan slår fem. Ser upp mot den tickande apparaten på väggen. Sekundvisarens rytm verkar lugnande. Ljudet. Spänningen. Väntan inför varje språng framåt. Men samtidigt är det något som förändras i samma takt. Något kommer närmre. Verkligheten kanske. Eller någonting annat. Minnen. Känslor. Inte elände. Inte glädje. Utan mest tomhet. Om det kan existera någonting som kan beskrivas som ingenting, är det det som nu fyller min tillvaro.

Blicken lämnar klockan. Betraktar väggarna. De känns grå och fula. Den smutsiga madrassen under min rygg blir mer och mer obekväma. Jag reser mig och plockar på mig mitt skrivblock och min penna som ivrigt väntat bredvid min madrass. Rättar till skjortan och byxorna som inte har gjort sig besväret att avlägsna sig från min kropp kvällen innan. Liksom madrassen är de obekväma. De sitter fel. Skaver. Jag går snabbt ut genom rumsdörren. Bryr mig varken om att stänga eller låsa bakom mig. Om någon fick idén att stjäla någonting skulle det mer likna välgörenhet än något annat.

Väl ute på gatan styr jag instinktivt ner mot stranden. Står här en stund. Lyssnar. Betraktar. Molnen. Horisonten. Vågorna som sköljer över sanden. För bara ett ögonblick känner jag lugn. Min blick fäster sig på en gammal leksak i plast. Den skiner i solen, rentvättad av vattnet. Pånyttfödd kanske. Varför inte? Om människor med deras döda själar kan frälsas varför inte ett livlöst objekt? Med en plötslig våg av inspiration sätter jag mig med pennan och blocket i händerna. Linjer och kurvor bildar ord. Bildar meningar. När jag sedan läser tecknen på pappret, säger de mig ingenting. Kan inte känna igen orden. Jag vet vad de betyder. Men om det finns mening bakom går den mig helt förbi. Egentligen borde jag bry mig mer men denna febrila strävan efter mina egna tankar kan bara mätas av min likgiltighet. Mitt armbandsur visar tjuo över fem. Jag reser mig impulsivt och ger mig av mot centrum.

Jag går till parken. Sätter mig på en bänk. Det är helt folktomt. Butikerna har inte öppnat ännu. Jag försöker formulera en tanke. Bara en

enda skulle vara ett framsteg. Känns mest som om jag försöker frambesvärja något demoniskt. Något onaturligt. Jag reser mig igen. Går fram och tillbaka längs gator. En man kommer mot mig på gatan. Han stannar. Jag stannar.

God morgon, hur står det till? Sällan man ser någon ute så här tidigt.

Känner honom inte. Aldrig sett honom. Men ett ofantligt hat. Ett fult litet leende sitter under en stor fet näsa. Jag besvarar hans hövlighet. Han fortsätter tala.

Säg mig, har jag inte sett er förut? Har vi träffats?

Ja, nu när ni säger det så. Först trodde jag inte det, men har vi inte setts i Stadshuset?

Stadshuset nej, det tror jag inte. Jobbar ni där?

Om jag jobbar där? Det var allt en komisk fråga. Lite underlig om man verkligen tänker till. Ja, adjö då! Trevligt att råkas.

Jag fortsätter snabbt nerför gatan. Jag känner hur mannen fortfarande stirrar på mig i nacken. Förvånad och ful. Det kan han gott vara. Det passar honom, den odrägliga människa han är. Jag tittar på klockan igen; fyra minuter i sju. Jag styr mot butiken. Lite frukost skulle inte skada. En tiggare sitter utanför butiken. Jag söker igenom fickorna. Ingenting. Jag kan inte gå tillbaka nu, han har sett mig. Jag går förbi honom, skakar på huvudet.

Tyvärr, jag har ingenting.

Vad tänker han om mig? Att jag inte ger pengar till tiggare? Att det står över mig? Att jag inte har pengar själv? Nej, det går inte. Vad har jag att skämmas över egentligen? Jag måste komma ihåg att gå förbi här senare med lite kontanter. Då ska han få se.

När jag kommer ut från affären slår det mig, precis som det gjort så många gånger förr. Den grå himlen. De grå molnen. Det finns ingen mening i någonting. Allt vi människor gör är totalt meningslöst. Vi bara driver omkring som nedfallna löv på ett oändligt mörkt hav. Jag trevar efter något i mitt sinne. Något att kunna hålla fast vid. Ett mål. En mening. Men det går inte. Börjar gå igen. Vet inte vart. Bryr mig inte.

Plockar upp en brödbit ur påsen. Äter halva. Får inte i mig mer. Slänger påsen och resten av dess innehåll i en papperskorg. Fortsätter gå. En man stannar mig. Han håller en bunt papperslappar.

Jag går vidare. Undviker hans blick. Efter ett par steg stannar jag. Går tillbaka raskt.

Påkallar mannens uppmärksamhet.

Vem fan tror du att du är? Vem fan gav dig rätten?

Mannen ser osäker ut.

Har du hört talas om empati?

Men, det är bara...

Bara vad?! Stick! Jag börjar nästan jaga honom när han skyndar sig bort. Jag snubblar och faller på knä mitt i gatan. Klockan har blivit mycket och det är många människor runt om mig på gatan. Jag vet inte om dom tittar eller bara går förbi. Bryr mig verkligen inte. Totalt utan skam. Men denna avund. Dumma, vanliga människor. Att bara få leva. Utan ständig medvetenhet. Alltid låta enfaldigheten styra. Känslor. Handlingar. Mening så nära men ändå utom räckhåll.

Jag lägger handflatorna på asfalten under mig. Kan lika gärna passa på. Känner dess skrovlighet med fingertopparna. Min blick rör sig längs en osynlig linje. Upp mot en tegelbyggnad. Jag går dit. Betraktar väggen. Plötsligt går det upp för mig. Den står verkligen här. Det är uppenbart att den gör det. Men jag har aldrig tänkt på det förut. Den är så verklig att den nästan försvinner. Den rödaktiga färgen fascinerar mig. Jag känner på teglet. Känner dess röda färg. Är det verkligen rött? Ja, självklart är

det rött. En blå eller gul färg känns inte så här. Det är ju uppenbart. Jag lägger kinden mot väggen och blundar. Den är kall och lite vass. När jag åter tittar på den röda färgen har någonting förändrats. Det ser exakt likadant ut. Men ändå är något annorlunda. Grått. Backar från väggen. Varför överger den mig? Vad har jag gjort? Vänder mig återigen mot gatan.

Bland vimlet syns två uniformerade personer gå emot mig. De stirrar mig rakt i ögonen. Jag måste allt se underlig ut där jag nästan ligger på asfalten. Trodde dock inte att det var olagligt. Jag reser mig och går åt motsatt håll. Det är tjockt med folk. Ursäktande stöter jag i människors axlar. Gång på gång. Jag viker av längs en tvärgata. Slänger ett öga bakom mig. Ingen där. Men när jag väl kollar framåt igen möts min blick av en gestalt. Jag fintar. Höger. Vänster. Springer förbi.

De får aldrig mig.

Detta är nog det närmsta jag kommit en sport någonsin. Det verkar dock inte som om att jag är något bra på sådant. Vilket är logiskt. Jag har ju alltid varit lagd mer åt de akademiska hållet. När jag var yngre satt jag mest hemma. Andra barn som var ute och sprang förstod jag mig aldrig på. Men detta ypperliga tillfälle att reflektera över min barndom bryts av ett stadigt grepp om mina armar och vad jag bara skulle kunna beskriva som ett knä i ryggen. Nu ligger jag på asfalten igen, men denna gång känner jag bara en kall skrovlig yta med min kind. Känner den väldigt aggressivt.

Har du alldeles för många böcker hemma?

Skänk dem till Anikvariat Uno och stöd Jönköpings litteraturhus.

Har du alldeles för få böcker hemma?

Köp fler från Anikvariat Uno och stöd Jönköpings litteraturhus.

**Öppettider:
Måndag – Torsdag 9:30-16:00**

**Kämpevägen 26
55302 Jönköping**

Dikter | Joakim Becker

Knepiga grejer att ha i örat

En trumpet
En hammare
Ett städ
Och en
stigbygel

När jag tar mig an
det sedvanliga
promenadstråket
lyfter jag
skämtsamt
benet
så högt att fotsulan
nuddar vid ett
moln

Scenskräck

Jag gick in i
en bubbla
och stod där tills
den sprack

Sedan sjönk jag
genom
golvet.

När hjärnan tar
alltför god tid
på sig
då får jag lösa
uppgiften med
hjärtat

Dikter | Richard Thörn

Var varat är

bortom allt som finns: inget
där upphör varat
vars grund är
bortom allt som finns
om inget finns i utomrymden
måste det vara i tomrummen
mellan partiklarna
det som är
gömmer sig
mitt i allt som finns:
allt genomsyrat

Ordet

Försynt sträckte han upp handen
som om han ville något
alla tystnade, lite förbryllade:
han som aldrig brukade ta plats
Man gav honom Ordet
med tanken att det var något viktigt
han hade på hjärtat
han tog ner handen men sade ingenting
mer än tack
Det var precis vad han ville
och det var mer än tillräckligt

Att märka

jag vet inte om du är kvar
du kanske har gått utan att jag märkt det
men du märkte mig
och din skugga vilar över mig

Skalken

Skråpuk

[fsv. skopuke (möjl. äv. skopuk), skoffpuke (i ssgn skoff puga hoffuet, skråpüksansikte), sv. dial. skråbuk(e), skråbock; sannol. av mlt. schōdüvel, schowdüvel, schuwdüvel, (förklädd person med) djävulsmask, motsv. mnl. schoeduvel; sannol. av det ord som föreligger i mlt. schūwe, schūw(e), rädsla, skrækbild (till schūw(e), schūw(e), rädd, skygg; se SKY, adj.), o. düvel; i så fall har förleden anslutits till SKRÅE o. senare leden utbytt mot PUKE.]